

Kod przedmiotu – II-15**Nazwa przedmiotu**

Harmonia

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Akordeon, gitara, organy

Typ studiów

3-letnie studia stacjonarne/niestacjonarne I stopnia

Wymagania wstępne

poziom wiedzy z harmonii na poziomie szkoły muzycznej II stopnia

Wymagania końcowe

- właściwe opanowanie zasad harmonii oraz problematyki systemu funkcyjnego dur-moll, w kontekście praktycznym, teoretycznym i historycznym
- opanowanie wiedzy teoretycznej i praktycznego zastosowania treści programowych przedmiotu przejawiające się w pozytywnie zdanym egzaminie końcowym z przedmiotu, przeprowadzonym wg wskazanych kryteriów

Cele kształcenia

Kurs harmonii ma charakter repetytorium zorientowanego na problematykę harmoniki systemu funkcyjnego dur-moll, z podstawami której studenci zapoznali się na poziomie szkoły muzycznej II stopnia. Celem jest pogłębienie wiedzy o środkach i zjawiskach systemu funkcyjnego dur-moll, rozwinięcie umiejętności tworzenia zróżnicowanych konstrukcji harmoniczych, poszerzenie zakresu wiadomości związanych z teorią i historią harmonii oraz ujednolicenie terminologii dotyczącej poruszanych zagadnień.

Szczegółowe cele to:

- Opanowanie przez studentów wiadomości o środkach harmoniczych z zakresu harmoniki modalnej
- Opanowanie przez studentów wiadomości o zjawiskach harmoniczych systemu tonalnego dur-moll
- Wykształcenie umiejętności tworzenia konstrukcji harmoniczych z wykorzystaniem akordyki systemu tonalnego dur-moll
- Nabycie i pogłębienie umiejętności tworzenia konstrukcji harmoniczych wykorzystujących środki harmoniki dur- moll, w różnych fakturach oraz tworzenie miniatur muzycznych według przyjętych założeń
- Wykształcenie umiejętności praktycznego posługiwania się określonymi środkami harmonicznymi z zakresu harmoniki systemu funkcyjnego dur-moll

- Wyposażenie studentów w aparat pojęciowy niezbędny w opisie, analizie i interpretacji środków oraz zjawisk wertykalnych i wertykalno-horyzontalnych wykorzystywanych w muzyce system funkcyjnego
- Zapoznanie studentów z wybranymi wykrystalizowanymi idiomami harmonicznymi stosowanymi przez kompozytorów XVIII i XIX wieku
- Zapoznanie studentów z podstawową literaturą teoretyczną i praktyczną traktującą o zagadnieniach układów wertykalnych i wertykalno-horyzontalnych, wykorzystywanych w muzyce systemu funkcyjnego dur- moll

Treści programowe

ROK III SEMESTR V

- a. **WPROWADZENIE**
 1. Harmonia. Zagadnienia terminologiczne
 2. Zagadnienia historyczne. Powstanie i charakterystyka systemu funkcyjnego dur-moll
- b. **CHARAKTERYSTYKA SKAL I AKORDÓW SYSTEMU FUNKCYJNEGO DUR-MOLL**
 1. Skale systemu funkcyjnego dur-moll
 2. Systematyka akordów systemu funkcyjnego dur-moll. Poszczególne formy akordów
 3. Triada harmoniczna
 4. Kadencje
 5. Konsonans i dysonans w odniesieniu do systemu funkcyjnego dur-moll
- c. **UKŁAD CZTEROGŁOSOWY**
 1. Charakterystyka układu czterogłosowego
 2. Prowadzenie głosów. Układ skupiony i rozległy
 3. Układy o zmiennej ilości głosów. Układ o mniejszej i większej od czterech ilości głosów
 4. Realizacja konstrukcji harmonicznnych wykorzystujących wszystkie funkcje i typy akordów występujących w obrębie jednej tonacji w układzie czterogłosowym
 5. Harmonizacja głosu sopranowego
- d. **DŹWIĘKI OBCE**
 1. Opóźnienia
 2. Dźwięki obce: przejściowy, pomocniczy, oderwany, zamienny i wyprzedzający
 3. Akord chopinowski
 4. Figuralizacja melodyczna i rytmiczna
 5. Realizacja konstrukcji harmonicznnych wykorzystujących wszystkie typy akordów oraz dźwięki obce w różnorodnych układach fakturalnych

ROK III SEMESTR VI

a. MODULACJA DIATONICZNA

1. Wtrącenie
2. Elipsa
3. Zboczenie modulacyjne
4. Wieloznaczność funkcyjna akordów
5. Modulacja bezpośrednia a pośrednia.
6. Realizacja konstrukcji harmoniczych wykorzystujących wtrącenia, zboczenia modulacyjne w różnorodnych układach fakturalnych
7. Realizacja konstrukcji harmoniczych wykorzystujących modulację diatoniczną (pośrednią i bezpośrednią)

b. MODULACJA CHROMATYCZNA

1. Alteracja
2. Dysalteracja. Realteracja
3. Zwrot tristanowski
4. Charakterystyka modulacji chromatycznej
5. Realizacja konstrukcji harmoniczych wykorzystujących alteracje w różnorodnych układach fakturalnych
6. Realizacja konstrukcji harmoniczych wykorzystujących modulację chromatyczną

c. MODULACJA ENHARMONICZNA

1. Zjawisko enharmonii
2. Różnorodność modulacji enharmonicznej
3. Realizacja konstrukcji harmoniczych modulacji wykorzystujących zjawisko zamiany enharmonicznej

d. BAS CYFROWANY

1. Zagadnienia historyczne i terminologiczne. Basso continuo
2. Oznaczenia wykorzystywane w systemie basu cyfrowanego
3. Realizacja konstrukcji harmoniczych w oparciu o oznaczenia basu cyfrowanego w różnorodnych układach fakturalnych

e. APARAT POJĘCIOWY WYKORZYSTYWANY W OPISIE, ANALIZIE I INTERPRETACJI ZJAWISK WERTYKALNYCH I WERTYKALNO-HORYZONTALNYCH STOSOWANYCH W MUZYCE SYSTEMU FUNKCYJNEGO DUR-MOLL

1. Analiza harmoniczna
2. Teoria Hugo Riemanna
3. Symbolika Hermanna Erpfa
4. Monizm i dualizm harmoniczny

Zamierzone efekty uczenia się

W zakresie wiedzy:

- rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania (K_W07)
- posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru (K_W13)
- posiada znajomość podstawowych wzorców leżących u podstaw improwizacji i aranżacji (K_W15)

W zakresie umiejętności:

- posiada biegłą znajomość w zakresie słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim (K_U14)

W zakresie kompetencji społecznych:

- umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje (K_K01)
- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02)
- jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K14)
- umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki (K_K10)

Formy kształcenia

Wykład i ćwiczenia z zastosowaniem metod: *Problem Based Learning*, *Flipped Education* (Flipped Classroom)

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	1	2	3	4	5	6
Punkty ECTS					2	2
Ilość godzin w tygodniu					2	2
Rodzaj zaliczenia					zal	zal
Legenda	zal – zaliczony; zst – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny					

Kryteria oceny

- Zaliczenie po zakończeniu semestru V następuje po przedstawieniu prac wykonanych w całym semestrze oraz po przystąpieniu i zaliczeniu ustnego lub pisemnego kolokwium, sprawdzającego opanowanie zagadnień omawianych w semestrze
- Po semestrze VI przeprowadzany jest zaliczenie sprawdzające opanowanie nabytej wiedzy, zdolność praktycznego zastosowania przyswojonych wiadomości. Studenci zobowiązani są przedstawić do oceny komplet prac pisemnych z całego roku kursu

harmonii oraz zaprezentować analizę czynnika harmonicznego w wybranym utworze skomponowanym w XX w

- Ocenie podlega zakres i stopień przyswojenia nabytej wiedzy teoretycznej, dotyczącej problematyki określonej harmoniki oraz umiejętności praktycznych, mierzalnych poprawnością wykonanych zadań, poziomem ich zaawansowania oraz stopniem biegłości w posługiwaniu się określonymi środkami harmonicznymi przez studenta.
- Ocenie podlega także systematyczność pracy oraz zaangażowanie studenta w pracę i problematykę przedmiotu

Literatura (piśmiennictwo)

- Chomiński J.M., Historia harmonii i kontrapunktu, t. III, Kraków 1990
- Chomiński J.M., Kolorystyka dźwiękowa Aleksandra Skriabina, w: Muzyka 1959, nr 2, s. 65
- Chomiński J.M., Koordynanty trytonowe i półtonowe w akordyce Aleksandra Skriabina, w: Muzyka 1959, nr 2, s. 102
- Frączkiewicz A., Fieldorf M., Zasady modulacji, Kraków 1996
- Gawlas J., Harmonia funkcyjna, Katowice 1962
- Heering K., Próba analizy strukturalnej dzieła muzycznego, w: Ze studiów nad metodami etnomuzykologii, Wrocław 1975
- Kolanek M., System harmoniczny H. Erpfa, Warszawa 1986
- Lissa Z., Do genezy akordu prometejskiego Aleksandra Skriabina, w: Muzyka 1959, nr 2, s. 86
- Morris R., Composition with Pitch Classes, New Haven, CT, 1987
- Niziurski M., Harmonia, Warszawa 1984
- Poszowski A., Harmonia tonalna, Gdańsk 1974
- Poszowski A., Zagadnienia sonorystycznej techniki harmonicznego, Gdańsk 1970
- Schoenberg A., Structural Functions of Harmony, New York 1954
- Sikorski K., Harmonia. Zbiór zadań i przykładów, Kraków 1961
- Sikorski K., Harmonia, t. I – III, Kraków 1949; t. I – II, Kraków 1984
- Targosz J., Podstawy harmonii funkcyjnej, Kraków 1993
- Wesołowski, F., Nauka harmonii, Łódź 1991
- Wesołowski F., Materiały do ćwiczeń harmoniczych, Kraków 1996
- Zalewski M., Harmonia teoretyczna, Warszawa 1972
- Zieliński T.A., Problemy harmoniki nowoczesnej, Kraków 1983

Język wykładowy

Polski

Imię i nazwisko wykładowcy

dr Katarzyna Dziewiątkowska